

Sostenible o Sostenibilista?

ENRIC CARRERA

LES paraules expliquen idees, conceptes i sentiments, per això és important utilitzar el llenguatge correctament. Utilitzar les paraules de forma incorrecta pot tenir efectes devastadors com la frivolitació de conceptes carregats de continguts. Amor, democràcia, llibertat, pau o sostenibilitat en són un bon exemple.

Els experts ens diuen que la sostenibilitat és una propietat emergent d'un sistema complex. L'emergència fa referència a aquelles propietats o processos d'un sistema no reduïbles a les propietats o processos de les seves parts components. La sostenibilitat, per tant, fa referència al sistema i no pas a les seves parts.

Tot subsistema pot mantenir-se només en la mesura en què es mantingui també el seu context ecològic, sociocultural i polític i a més aquest subsistema és capaç d'adaptar-se als canvis de l'entorn sense perdre entitat pròpia. Així, per exemple, una empresa només es pot mantenir en el temps en la mesura en què la societat en la qual està immersa també es manté. Una empresa amb emissions i residus zero que sigui viable econòmicament, difícilment es podrà mantenir en el temps si és socialment injusta, ja que el seu entorn no ho acceptarà. En aquesta línia una societat sostenible, és a dir, que ha finalitzat el seu camí cap a la sostenibilitat, serà ambientalment neta, socialment justa, econòmicament viable, culturalment apropiada i democràticament governada.

Un element del sistema (per exemple, una bombeta de

baix consum) pot contribuir positivament o negativament al funcionament del conjunt, ampliant o no la seva resiliència, complexitat i capacitat d'adaptació a l'entorn; però la sostenibilitat, como a tal, és una propietat del tot (del sistema).

Per tant, un cotxe o un panell solar no poden ser en sí sostenibles. Com a molt podem anomenar-los sostenibilistes (en la mesura que contribueixen a la sostenibilitat). No podem confondre la part amb el tot, l'eficiència parcial o local amb la sostenibilitat (propietat global del sistema). En aquesta línia no té sentit parlar, com sembla que vol fer el govern central, d'una llei d'economia sostenible ja que la sostenibilitat, recordem, és de tot el sistema. No pot haver-hi una economia sostenible en un context d'insostenibilitat ambiental com és el nostre o bé on es mantenen encara fortes desigualtats socials, culturals o polítiques, etcètera.

De fet, no existeix una tecnologia, estratègia o política femenina sinó feminista, una política pacífica sinó pacifista, una política protectora sinó proteccionista. En definitiva, no hi hauran tecnologies, polítiques o lleis sostenibles sinó sostenibilistes.

Potser el que en realitat vol fer el govern amb la futura llei d'economia sostenible és sostenir el creixement econòmic, però això és un altra cosa molt diferent ...

* L'autor és professor de la Càtedra UNESCO de Sostenibilitat de la Universitat Politècnica de Catalunya